

Lausunto

22.2.2023

VN/34446/2022
VN/34446/2022-TEM-45

Eduskunta
Hallintovaliokunta

Työ- ja elinkeinoministeriön asiantuntijalausunto valtioneuvoston kirjelmästä U 108/2022 vp koskien komission ehdotusta direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta (ihmiskauppa)

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausuntonsa valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi ihmiskaupan ehkäisemisestä ja torjumisesta sekä ihmiskaupan uhrien suojelemisesta annetun direktiivin 2011/36/EU muuttamisesta (U 108/2022 vp).

Direktiivin muutokset koskevat useita aiheita, joista työ- ja elinkeinoministeriö lausuu kahdesta: ihmiskaupan uhrien tunnistus- ja ohjausjärjestelmästä sekä ihmiskaupan uhrien tarjoamien palvelujen käytön säätämisestä rangaistavaksi.

Ihmiskaupan uhrien tunnistus- ja ohjausjärjestelmä

Kirjelmän mukaan muutettaisiin ihmiskaupan uhrien tunnistamista, auttamista ja tukemista koskevaa direktiivin 11 artiklan 4 kohtaa niin, että tulisi perustaa kansallinen ohjausmekanismi ja nimetä uhrien ohjaamista hoitava kansallinen keskuspiiste.

Kirjelmässä todetaan oikein, että ihmiskaupan uhrien auttamista koskeva lainsäädäntö ei nimenomaisesti tunne uhrien ohjaamista hoitavaa kansallista keskuspiistettä. Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, samoin kuin kirjelmään on kirjattu, että Suomessa ihmiskaupan uhrien palvelut ja niiden rahoitus on jakautunut usealle hallinnonalalle: auttamistoimien järjestämisestä ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, vastaa Joutsenon vastaanottokeskus. Auttamistoimien järjestämisestä ihmiskaupan uhrille, jolla on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta Suomessa, vastaa hyvinvointialue, Helsingin kaupunki tai HUS-yhtymä, jonka alueella hänen kotikuntalaissa tarkoitettu kotikuntansa sijaitsee.

Ehdotusten vaikutusten arvioinnissa todetaan, että ehdotuksista ei näytä seuraavan tarvetta perustaa uusia viranomaisia tai muuten muuttaa ihmiskaupan auttamisjärjestelmän rakenteita. On hyvä, että vaikutuksiin on kirjattu, että arviot ovat vielä alustavia, koska kohdan muuttamista koskevat ehdotukset kaipaavat selvennyksiä myös suhteessa kohdassa nykyisin olevaan sääntelyyn.

Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy esitettyyn valtioneuvoston kantaan.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

Ihmiskaupan uhrien tarjoamien palvelujen käytön säätäminen rangaistavaksi

Työperäistä ihmiskauppaa ja hyväksikäyttöä on ehkäisty ja torjuttu poikkihallinnollisesti kulluvalla hallituskaudella muun muassa uhrien asemaa parantavilla lakimuutoksilla, kehittämällä viranomaisten yhteistoimintaa ja koulutusta sekä lisäämällä valvovien viranomaisten toimivaltuuksia ja resursseja. Myös uhrien neuvontaa ja viranomaisviestintää on parannettu.

Direktiiviehdotuksen mukaan Suomessa tulisi säätää rangaistavaksi myös muuhun hyväksikäyttöön kuin seksuaaliseen hyväksikäyttöön liittyvä ihmiskaupan uhrien tarjoamien palveluiden käyttö vähintäänkin tahallisenä tehtynä. Keskeisesti rangaistavuuden alan laajentaminen tulisi koskemaan työperäistä ihmiskauppaa, jota katsotaan keskeisesti esiintyvän ravintola-, siivous- ja rakennusaloilla sekä maataloudessa. Ihmiskaupan uhrien palveluiden käytön säätäminen rangaistavaksi voi sisältää U-kirjelmässä kuvattuja ongelmia, erityisesti silloin kun on kyse työperäisestä hyväksikäytöstä. Siksi työ- ja elinkeinoministeriö pitää kannatettavana valtioneuvoston kantaa, jonka mukaan asiassa on syytä säilyttää kansallinen liikkumavara.

Neuvotteleva virkamies

Anna Bruun

Liitteet

-

Jakelu

Eduskunta, hallintovaliokunta

Tiedoksi